

Ρυθμιστικό Νομικό Πλαίσιο Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος

του Δρ. Δρ. Τρύφωνα Χαρ. Κοροντζή

Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό/Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Επίκουρος Καθηγητής ΑΠΘ/Πολυτεχνική Σχολή/Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης (ΠΔ 407/1980)

Email:tmkoront@otenet.gr, korontzis.tryfon@ac.eap.gr

Περίληψη: Είναι γνωστό ότι τα θέματα των θαλάσσιων ρυπάνσεων, λόγω των διεθνών προεκτάσεων της και των εκτεταμένων περιβαλλοντικών ζημιών που αυτή συνεπάγεται, ρυθμίζονται από Διεθνείς Συμβάσεις και ιδίως από τη Σύμβαση MARPOL του 1973, που κυρώθηκε με το πρωτόκολλο της του 1978 με το Ν. 1269/1982.

Όμως οι ρυθμίσεις αυτές κρίθηκαν σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ανεπαρκείς. Έτσι ξεκίνησε από την ΕΕ προσπάθεια για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου, εξοπλισμένου με αποτελεσματικές, αποτρεπτικές και αναλογικές κυρώσεις, ιδίως ποινικές για την επιτυχή αντιμετώπιση του προβλήματος της ρύπανσης από τα πλοία.

Παράλληλα με το διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο έχει αναπτυχθεί και εθνικό νομικό πλαίσιο στο οποίο προβλέπονται όχι μόνο ποινικές κυρώσεις αλλά διοικητικές όπως επίσης και πειθαρχικές οι οποίες επιβάλλονται στους ναυτικούς κατά περίπτωση. Όλες αυτές οι νομικές προβλέψεις αποσκοπούν στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος ενός εκ των σημαντικότερων για τη διαβίωση του ανθρώπου.

Abstract: It is known that the subjects of marine pollution, because of its international extensions and extensive environmental damage that this consequences are regulated by International Conventions and basically by Convention MARPOL 1973, that was ratified (with its protocol of 1978) by the law 1269/1982.

However, these regulations were judged in European Union level as insufficient. Thus began from the European Union an effort for creation of a European regulating frame, equipped with effective, deterrent and proportional sanctions, basically penal, for the successful confrontation of pollution problems created by vessels.

In parallel with the international and European legislative frame has been developed also national legal frame in which are forecasted not only penal sanctions but also administrative and disciplinary which are imposed in the seamen depending the case. All these legal forecasts aim in the protection of sea environment one of the most important for people's existence.

Λέξεις κλειδιά: θαλάσσιο περιβάλλον, διεθνής - ευρωπαϊκή - εθνική νομοθεσία, ποινικές - διοικητικές - πειθαρχικές κυρώσεις, απαγόρευση απόπλου πλοίων, Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή (ΛΣ-ΕΛΑΚΤ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ρύπανση του περιβάλλοντος λόγω της μεγάλης τεχνολογικής προόδου και της συνεχούς βιομηχανικής ανάπτυξης έχει πάρει επικίνδυνες και σε πολλές περιπτώσεις, καταστροφικές διαστάσεις ιδιαίτερα για το θαλάσσιο περιβάλλον. Η ρύπανση των θαλασσών είναι ένα πρόβλημα που επηρεάζει/επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες και ως τέτοιο φαινόμενο έχει παγκόσμια διάσταση. Η τελευταία όμως αντιμετωπίζεται δύσκολα όχι μόνο εξαιτίας της εκτάσεως που ενδέχεται να έχει αλλά κύρια λόγω της ρευστότητας της.

Οι επιπτώσεις που προέρχονται από περιστατικά ρύπανσης μπορούν να προκαλέσουν καταστροφές σε τοπικό ή και ευρύτερο επίπεδο σε οικοσυστήματα, οικονομικές δραστηριότητες και δράσεις που μερικές φορές δεν μπορούν να αποτυπωθούν σε πραγματικό οικονομικό κόστος, όπως είναι η αναψυχή των ανθρώπων και η ευχαρίστηση που προσφέρει η ενασχόληση με αυτήν.

Ιδιαίτερα η θαλάσσια ρύπανση έχει ιδιαίτερα δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις σε περιοχές που οι κοινωνίες ή το κράτος εξαρτώνται/άται από την αλιεία ή/και τον τουρισμό.

Η διάσωση του φυσικού περιβάλλοντος από τη ρύπανση και την καταστροφή, αποτελεί έντονο και κρίσιμο οικονομικό και κοινωνικοπολιτικό πρόβλημα και απασχολεί ανθρώπους και μέσα για την αποτροπή της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος και την εξασφάλιση ανθρώπινων συνθηκών ζωής.

Στην παρούσα συνοπτική μελέτη, θα αναπτυχθούν οι σημαντικότερες νομικές διατάξεις που συγκροτούν το νομικό πλαίσιο που καθορίζει την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, ενώ παράλληλα σε κάθε περίπτωση θα αναπτυχθούν και τα ένδικα μέσα που μπορεί κατά περίπτωση να ασκήσει ο έχων έννομο συμφέρον. Επίσης θα αναπτυχθεί η έννοια της απαγόρευσης του απόπλου που προβλέπεται από το δίκαιο της Χώρας μας, μέτρο που συμβάλει όχι μόνο στην αποκατάσταση της έννομης τάξης αλλά και στην διασφάλιση των συμφερόντων ιδιωτών και δημοσίου

κατά περίπτωση. Τέλος η μελέτη θα τελειώσει με την εξαγωγή συμπερασμάτων που προέκυψαν από αυτή.

1. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

1.1 Περιεχόμενο έννοιας θαλασσίου περιβάλλοντος και ρύπανσης

«Περιβάλλον»: το σύνολο των φυσικών και ανθρωπογενών παραγόντων και στοιχείων που βρίσκονται σε αλληλεπίδραση και επηρεάζουν την οικολογική ισορροπία, την ποιότητα ζωής, την υγεία των κατοίκων, την ιστορική και πολιτιστική παράδοση και τις αισθητικές αξίες».

«Ρύπανση»: η παρουσία στη θάλασσα κάθε ουσίας, η οποία αλλοιώνει τη φυσική κατάσταση του θαλασσινού νερού ή το καθιστά επιβλαβές στην υγεία του ανθρώπου ή στην πανίδα και χλωρίδα των βυθών και γενικά ακατάλληλο για τις προβλεπόμενες χρήσεις του»¹.

1.2 Παράβαση διατάξεων εθνικής νομοθεσίας

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί συνταγματική επιταγή (άρθρο 24 του Σ) και συνακόλουθα υποχρέωση του Κράτους, αλλά και δικαίωμα του καθενός².

Το Λιμενικό Σώμα- Ελληνική Ακτοφυλακή (ΛΣ-ΕΛΑΚΤ)³ είναι ο κατ' εξοχήν αρμόδιος φορέας για την πρόληψη της ρύπανσης της θάλασσας και των ακτών της Ελλάδας, που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τα συμφέροντα των κατοίκων, ή του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου ή να υποβαθμίσουν το θαλάσσιο περιβάλλον.

¹ Βλ. άρθρο 1 Ν. 743/1977 όπως κωδικοποιήθηκε και ισχύει με το Π.Δ. 55/1998 και άρθρο 2 Ν. 1650/1986. Επίσης βλ. Τσάλλας Γρ., Το διεθνές καθεστώς των θαλασσών και των ωκεανών, διεθνής πολιτική, διεθνές δίκαιο, διεθνής οργάνωση, Τόμος Δεύτερος, Ι. Σίδερης, Αθήνα, 2003, σ. 105 κ.ε..

² Βλ. Σύνταγμα της Ελλάδας, Βουλή των Ελλήνων, Ιανουάριος 2005, σ. 37-39.

³ Βλ. άρθρο 1 παραγρ.(δ) Ν. 743/1977 «Αρχή: Τα Κεντρικά Λιμεναρχεία, Λιμεναρχεία και Υπολιμεναρχεία της χώρας». Επιπρόσθετα για τις αλλαγές που έχουν επέλθει στον εν λόγω φορέα και σχετίζονται με την αποστολή, συγκρότηση και υπαγωγή του βλ. Ν. 3922/2011 (Α' 35), ΠΔ 67/2011 (Α' 149), ΠΔ 242/1999 (Α' 201) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ΠΔ 184/2009 (Α' 21) και ΠΔ 127/2010 (Α' 214). Γενικότερα για το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. βλ. Κοροντζή Τρ. «Ο θεσμικός ρόλος του Λιμενικού Σώματος», σ.411, εκδ. BOOKSTARS, Αθήνα, 2017, ISBN: 978-960-571-266-2 και του ιδίου «The role of the Hellenic Coast Guard in the Hellenic internal security and in combating the phenomenon of organized crime», International Review of Social Sciences and Humanities, Vol. 3, issue 1, April 2012, p.p. 210-227.

Για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος⁴, που τα τελευταία χρόνια απασχολεί πολύ έντονα ολόκληρη την ανθρωπότητα, και για τη λήψη των αναγκαίων προληπτικών μέτρων, το ΛΣ-ΕΛΑΚΤ διαθέτει εξειδικευμένη υπηρεσιακή μονάδα τη Διεύθυνση Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος (ΔΠΘΠ)⁵.

Η διεθνής εμπειρία και πρακτική αποδεικνύει ότι όσα μέτρα και αν ληφθούν, τα περιστατικά ρύπανσης δεν μπορούν να εξαλειφθούν παντελώς, δεδομένου ότι ο χρόνος, ο τόπος και οι συνθήκες ενός περιστατικού δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν, ενώ τα περισσότερα περιστατικά οφείλονται σε αστάθμητους παράγοντες.

Για τους λόγους αυτούς ο Σχεδιασμός Έκτακτης Ανάγκης αποτελεί σήμερα σε διεθνές επίπεδο το κατ' εξοχήν εργαλείο και όπλο των αρμόδιων Αρχών, για τον καθορισμό του απαιτούμενου επιπέδου επέμβασης, ανάλογα με τη βαρύτητα κάθε περιστατικού⁶.

⁴ Βλ. Κοροντζή Τρ. Έννοια περιβαλλοντικού κινδύνου, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 44, Ιούλιος-Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2007, σ.σ. 85-97 και του ιδίου, Τρωτότητα κοινωνικών ομάδων υπό καθεστώς περιβαλλοντικής πίεσης, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 45, Ιανουάριος – Φεβρουάριος – Μάρτιος 2008, σ.σ. 60-74.

⁵ Για τις αρμοδιότητες της εν λόγω διεύθυνσης, βλ. άρθρο 25 Π.Δ. 67/2011 (Α' 149) σε συνδυασμό με το άρθρο 45 του ιδίου ΠΔ που αναφέρεται στις αρμοδιότητες των Λιμενικών Αρχών του Εσωτερικού. Σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες των Λιμενικών Αρχών Εξωτερικού (Εδρες Ναυτιλιακών Ακολούθων) σχετικές είναι οι διατάξεις των ΥΑ 1141.1/39/2002 (Β' 929) και 1141.1/11/2005 (Β' 729) και η αριθ. 49/1992 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.. Επιπρόσθετα σχετικά τυγχάνουν τα ΠΔ 184/2009 (Α' 213), 185/2009 (Α' 213), 189/ 2009 (Α' 221), 24/2010 (Α' 56), 50/2010 (Α' 89) και ΠΔ 127/2010 (Α' 214). Επίσης Korontzis Tr., «The Hellenic Ministry of Mercantile Marine, As an Autonomous Administrative Governmental Institution in the Period 1971-2011. A Descriptive and Critical Approach», International Journal of Business and Social Science, Vol. 3 No. 8 [Special Issue - April 2012], 2012, pp 61-75, του ιδίου «Penal, disciplinary and civil responsibility of the Hellenic Coast Guard personnel», International Journal of Humanities and Social Science, Vol. 2, issue 9, May 2012, p.p.174-185 του ιδίου «Public order and security institutions competences which determine the working action framework of their officials. The case of Hellenic Coast Guard personnel», Journal of Law and Politics, Vol. 5, No. 4, December 2012, p.p. 50-68 (doi:10.5539/jpl.v5n4p50) του ιδίου «Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ως αυτόνομος διοικητικός κυβερνητικός θεσμός κατά την περίοδο 1971-2016», σ.231, εκδ. BOOKSTARS, Αθήνα, 2016, ISBN: 978-960-571-198-6.

⁶ Βλ. Π.Δ. 11/2002 (Α' 6) με θέμα «Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες», με το οποίο θεσπίζεται το εθνικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης για

Το σημαντικότερο νομοθέτημα που αφορά την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος είναι το Π.Δ. 55/1998 (Α' 58), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο και μεταγλωττίστηκαν στη δημοτική όλες οι διατάξεις του Ν. 743/1977. Στο εν λόγω νομοθέτημα στο οποίο ενσωματώνονται και οι σημαντικότερες διεθνείς ρυθμίσεις, περιέχονται οι ρυθμίσεις ποινικών, πειθαρχικών και διοικητικών κυρώσεων για τους παραβάτες των διατάξεων του.

Ο εν λόγω νόμος εφαρμόζεται και μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 1650/1986 όπως ορίζεται στο άρθρο του 32 παραγρ. 1⁷.

1.3 Έννομη προστασία διοικούμενου

Κατά της απόφασης επιβολής προστίμου και μετά τη δημοσίευση των Ν. 2690/1999 και Ν. 2717/1999, επιτρέπεται αρχικά η υποβολή αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον της Αρχής που εξέδωσε την πράξη, ή στην ιεραρχικά προϊσταμένη αυτής και ακολούθως μετά της προηγούμενης διαδικασίας ακολουθεί κατά περίπτωση προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου (για ποσό έως 586.94 Ε ενώπιον του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου και για μεγαλύτερο ποσό ενώπιον του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου) εντός εξήντα (60) ημερών. Η άσκηση προσφυγής δεν αναστέλλει την εκτέλεση και βεβαίωση του προστίμου⁸.

την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες και αναφέρεται ως «Εθνικό Σχέδιο», καθώς και την αριθμ.: 2411.1/07/03 Απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 850) με θέμα : «Οδηγίες / διαδικασίες για την αντιμετώπιση περιστατικών πλοίων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης ή κινδύνου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 20 της οδηγίας 2002/59 – Ορισμός περιοχών καταφυγής». Βλ. Κοροντζή Τρ., Προστασία θαλασσίου περιβάλλοντος. Ο ρόλος του Λιμενικού Σώματος, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 51, Ιούλιος-Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2009, σ.σ. 77-90, του ιδίου «International and National legal framework for maritime environment protection in the Hellenic legal order», International Law Research, Vol.1, No. 1, November 2012, p.p. 73-87 (doi:10.5539/ilr.v1n1p73), του ιδίου «Implementation of penal jurisdiction in merchant vessels and warships in the Hellenic legal order», International Journal of Business and Social Science, Vol. 3, issue 17, August 2012, p.p. 140-154. του ιδίου «The prohibition of vessels departure for reasons concerning the ensuring of public and private interests in the Hellenic legal order», International Journal of Humanities and Social Science, Vol. 2, issue 11, June 2012, p.p. 183-191.

⁷ Για συνοπτική ανάλυση των προβλεπόμενων από αυτά επιβαλλόμενων κυρώσεων καθώς και μία κριτική προσέγγιση μεταξύ των διατάξεων των δύο νόμων βλ. Κοροντζή Τρ. (2009) , ο.π., παραπ. 6.

⁸ Κατά την άσκηση των ενδίκων μέσων λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του Ν. 762/1978 (Α' 45).

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του Ν. 743/77⁹ περιέρχονται στο ΕΤΕΡΠΣ¹⁰.

2.ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

2.1 Παράβαση διατάξεων και Κανονισμών της Διεθνούς Σύμβασης «περί αποφυγής της ρυπάνσεως της θάλασσας από πλοία» MARPOL 73/78

Η εν θέματι αναφερόμενη σύμβαση κυρώθηκε με το Ν.1269/1982 (Α' 89). Σύμφωνα με το άρθρο 5 του συγκεκριμένου νόμου οι διατάξεις του, καθώς και οι διατάξεις των κανονιστικών πράξεων που θα εκδοθούν σε εκτέλεση του, εφαρμόζονται σε ελληνικά πλοία, σε πλοία υπό ξένη σημαία που καταπλέουν σε ελληνικά λιμάνια και όρμους ή βρίσκονται σε ελληνικά χωρικά ύδατα, στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην Ελλάδα και στις οποίες προσεγγίζουν πλοία για τη διενέργεια κάθε μορφής εργασιών και πράξεων και τέλος στα πλοία , μηχανήματα, συσκευές και κάθε φύσης εξοπλισμό που κατασκευάζεται στην Ελλάδα και προορίζεται για τις εγκαταστάσεις ή τα πλοία.

Ως αρμόδιες Αρχές για την εφαρμογή του (άρθρο 6) ορίζονται ο Κ.Ε.Ε.Π.¹¹, οι Λιμενικές Αρχές Εσωτερικού και οι Προξενικές Λιμενικές Αρχές.

⁹ Κατ' εξουσιοδότηση άρθρων του υπόψη νόμου έχουν εκδοθεί αρκετές Κ.Υ.Α. ή και Υ.Α. για τις οποίες επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 13 του Ν.743/1977. Είναι οι: αριθ. 181051/2079/78 (Β' 1135), 181051/2078/78 (Β' 1135), 18051/2080/78(Β' 1135), 181051/536/1980 (Β' 364), 18051/1985/80 (Β' 1110), 18051/1090/82 (Β' 266), 3221.2/2/89 (Β' 435), 3231.8/1/89 (Β' 573), 3245/4/92 (Β' 594), 1218.91/97/97 (Β' 951), 3221.2/4/99 (Β' 1372), 5219/Φ11/4/23-03-2000 (Β' 455), 3418/07/02 (Β' 712). Τέλος για τις αριθ. 19396/1546/97 (Β' 604), 69728/824/96 (Β' 358), 01.98012/2001/96 (Β' 40) δεν εφαρμόζονται οι διοικητικές κυρώσεις του Ν.743/1977 καθώς οι αναφερόμενες Υ.Α. δεν έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του. Συγκεκριμένα έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 1650/1986 ο οποίος στις διατάξεις του προβλέπει την επιβολή τόσο ποινικών όσο και διοικητικών κυρώσεων.

¹⁰ Ειδικό Ταμείο Εφαρμογής Ρυθμιστικών και Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΤΕΡΠΣ). Τηρούνται στον ειδικό λογαριασμό «Γαλάζιο Ταμείο» όπως προβλέπεται στο άρθρο 18 παραγρ. 1 του Ν. 743/1977. Περιλαμβάνει όλες τις παραβάσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία για την προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος καθώς και τα πρόστιμα που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων του Ν. 2971/2001 (περί αιγιαλού και παραλίας όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει). Σύμφωνα με την παραγρ. 23 του άρθρου 3 του Ν. 2242/1994 κατά τη διαδικασία του άρθρου 157 του Ν.Δ. 187/1973 (Α' 261).

¹¹ Πιστεύω ότι μετά τη δημοσίευση του ΠΔ 127/2010 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΠΔ 67/2011 εννοείται η Διεύθυνση Ελέγχου Πλοίων (άρθρο 30) του ΠΔ 67/2011.

Με αιτιολογημένη απόφαση των αρμόδιων αρχών (άρθρο 6), σύμφωνα με το άρθρο 9 του συγκεκριμένου νόμου, στους παραβάτες των διατάξεων του όπως επίσης και στους παραβάτες των Π.Δ.¹² και Υ.Α.¹³ που θα εκδοθούν κατ' εκτέλεση του επιβάλλεται πρόστιμο ύψους ύψος έως 14.673, 51Ε¹⁴.

Είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή.

Σε ότι αφορά την έννομη προστασία του διοικούμενου κατά της απόφασης επιβολής προστίμου ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στην ενότητα παρακάτω με τον τίτλο «Προσφυγές-αναστολή εκτέλεσης αποφάσεων»¹⁵.

Εάν η απόφαση επιβολής προστίμου εξεδόθη από Προξενική Λιμενική Αρχή διότι η παράβαση βεβαιώθηκε στην περιοχή ευθύνης της, ή κατέπλευσε σε αυτή το πλοίο, η προσφυγή ασκείται στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιά αφού και σε αυτήν την περίπτωση τηρηθούν πρώτα τα ισχύοντα για υποβολή αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον της Αρχής που εξέδωσε την πράξη ή στην ιεραρχικά προϊσταμένη αυτής.

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 1269/1982 (Α' 89) και εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.)¹⁶ σε εκτέλεση του άρθρου 18 παραγρ. 1 του Π.Δ. 55/1998 περιέρχονται στο Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.¹⁷

2.2 Παράβαση διατάξεων και Κανονισμών Λοιπών Διεθνών Συμβάσεων¹⁸ και Διεθνών Πρωτοκόλλων

¹² Έχει εκδοθεί το Π.Δ. 400/1996 (Α' 268).

¹³ Έχει εκδοθεί η Υ.Α., 1218/2/97 (Β' 534).

¹⁴ Βλ. παραγρ. 2 άρθρου Μόνου του Π.Δ. 86/1997 (Α' 72).

¹⁵ Βλ. Κοροντζή Τρ., Διδακτορική Διατριβή, Ο θεσμικός ρόλος του Λιμενικού Σώματος, Βιβλιοθήκη Παντείου Πανεπιστημίου κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών ενότητα «Προσφυγές – αναστολή εκτέλεσης αποφάσεων» σ.σ. 112-119.

¹⁶ Βλ. Ν.Δ. 356/1974 (Α' 90).

¹⁷ Βλ. ό.π., παρ. 10.

¹⁸ Σε ότι αφορά τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 2321/1995, αναγνωρίζει δικαίωμα επέμβασης στην ανοικτή θάλασσα μόνο υπέρ του κράτους της σημαίας του πλοίου. Με το άρθρο 221 εισάγεται όμως παρέκκλιση, ορίζοντας ότι τα κράτη μπορούν να παίρνουν και να εφαρμόζουν μέτρα σύμφωνα με το εθνικό και συμβατικό διεθνές δίκαιο, πέρα από την αιγιαλίτιδα ζώνη τους, ανάλογα με την πραγματική ή απειλούμενη ζημιά, για να προστατέψουν τις ακτές ή τα συναφή συμπεριλαμβανομένης της αλιείας, από τη ρύπανση ή την απειλή της ρύπανσης, εξαιτίας κάποιου ναυτικού ατυχήματος ή από ενέργειες που έχουν σχέση με αυτό το ατύχημα το οποίο ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών ζημιών.

Επιπρόσθετα των ανωτέρω εθνικών και διεθνών νομικών κειμένων, τα οποία αναφέρονται στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από ρυπάνσεις, υπάρχουν και τα κάτωθι νομικά κείμενα τα οποία έχουν κυρωθεί από τη χώρα μας και έχουν ενσωματωθεί στην εθνική έννομη τάξη. Αυτά είναι:

Α. Ν. 314/1976 (Α' 106), «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εν Βρυξέλλες Διεθνούς Συμβάσεως "Περί Αστικής Ευθύνης" συνεπεία ζημιών εκ ρυπάνσεως υπό πετρελαίου, 1969 και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με το Ν. 1638/1986 (Α' 108).

Οι κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 5 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2881/2001 (Α' 16) και η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

Β.- Ν. 855/1978 (Α' 235), «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εις Βαρκελώνην το 1976 Διεθνούς Συμβάσεως «περί προστασίας της Μεσογείου θαλάσσης εκ της ρυπάνσεως» μετά του συνημμένου εις αυτήν Παραρτήματος, ως και των Πρωτοκόλλων αυτής «περί προλήψεως ρυπάνσεως Μεσογείου θαλάσσης εκ της απορρίψεως ουσιών εκ των πλοίων και αεροσκαφών» και «περί συνεργασίας δια την καταπολέμηση ρυπάνσεως της Μεσογείου θαλάσσης εκ πετρελαίου και άλλων επιβλαβών ουσιών» μετά των συνημμένων εις αυτά Παραρτημάτων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3022/2002 παραγρ. (Α) 3 του δεύτερου άρθρου και άρθρο τρίτο του Ν. 3497/2006 (Α' 219).

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 3 παραγρ. 3, σε ότι αφορά το Λιμενικό Σώμα είναι οι Λιμενικές Αρχές.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου, ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Οι διοικητικές κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 5 παραγρ. 1.β.ι και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτές περιγράφονται κατωτέρω.

Γ.- Ν. 1147/1981 (Α' 110), «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εις Λονδίνον πόλιν του Μεξικού, Μόσχας και Ουάσιγκτων, το 1972 Διεθνούς Συμβάσεως «περί προλήψεως ρυπάνσεως της θαλάσσης εξ' απορρίψεως καταλοίπων και άλλων υλών», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας, μετά από έγκριση του υπουργού για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο παραγρ. 1 του άρθρου 3 σε ότι αφορά το Λιμενικό Σώμα είναι οι Λιμενικές Αρχές.

Οι διοικητικές κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 5 παραγρ. β.1 και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

Δ.- Ν. 1634/1986 (Α' 104), Κύρωση των Πρωτοκόλλων του 1980 «Για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές» και 1982 «περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου».

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο τρίτο παραγρ. 1 σε ότι αφορά το Λιμενικό Σώμα είναι οι Λιμενικές Αρχές.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του Υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Οι διοικητικές κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 3 και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

Ε.- Ν. 1638/1986 (Α' 108), «Κύρωση της διεθνούς σύμβασης που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες το 1971 «ίδρυση διεθνούς κεφαλαίου για την αποζημίωση ζημιών ρύπανσης από πετρελαιοειδή» και ρύθμιση συναφών θεμάτων όπως ισχύει».

Οι κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο πέμπτο του νόμου και ως προς την άσκηση ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω¹⁹.

ΣΤ.- Ν. 2252/1994 (Α' 192), «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης «για την ετοιμότητα, συνεργασία και

αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο, 1990 και άλλες διατάξεις»²⁰.

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο παραγρ. (β), είναι οι Λιμενικές Αρχές και ο ΚΕΕΠ²¹. Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω νόμου Εθνικός Συντονιστής για την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Έκτακτης Ανάγκης ήταν το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.) το οποίο αντικατέστησε μετά τη σύσταση του το Κέντρο Επιχειρήσεων Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής²² ή ΚΕΕΠ²³ του Λιμενικού Σώματος (Ν. 1844/1990).

Οι διοικητικές κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 9 και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

Είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή.

Ζ.- Ν. 3100/2003 (Α' 20), «Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, 2000».

Στο άρθρο 5 του συγκεκριμένου νόμου με τίτλο «Επέκταση εφαρμογής διατάξεων του ν 2252/1994», ορίζεται ότι τα άρθρα τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοο και ένατο του Ν. 2252/1994 όπως ισχύουν, εφαρμόζονται και για το «Πρωτόκολλο για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, 2000».

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 4 παραγρ. 1 είναι οι Λιμενικές Αρχές, ο Κ.Ε.Ε.Π., και Προξενικές Λιμενικές Αρχές.

Οι διοικητικές κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 9 και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτές περιγράφονται κατωτέρω.

Είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή.

²⁰ Κατ' εξουσιοδότηση του εν λόγω νόμου έχουν εκδοθεί η Κ.Υ.Α. αριθ. 1218.91/97/15-10-1997 (Β' 951) και απόφαση ΥΕΝ αριθ. 3221.2/1/99 (Β' 76), για τις οποίες εφαρμόζονται οι κυρώσεις του άρθρου 9 του ίδιου νόμου.

²¹ Ισχύουν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στην παραπ. 11.

²² Βλ. Κανονισμός «Οργάνωσης και λειτουργίας Κέντρου Επιχειρήσεων Λιμενικού Σώματος (ΚΕΠΙΧ/ΛΣ)», αριθ. 09/09 ο οποίος κυρώθηκε με την αριθ. 7100/02/09/21-05-2009 Απόφαση Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας η οποία εκδόθηκε κατ' εκτέλεση του άρθρου 4 του Ν. 3569/2007 (Α' 122) και του άρθρου 126 παραγρ. 3 εδ. (δ) και (ε) του Ν. 3079/2002.

²³ Ισχύουν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω στην παραπ. 11.

¹⁹ Βλ. και αριθ. 747/Φ 183507/87 (Β' 226) Κ.Υ.Α..

H.- N. 3393/2005 (Α' 243), «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τον έλεγχο επιβλαβών συστημάτων υφαλοχρωματισμού των πλοίων, 2001».

Ως αρμόδιες Αρχές για τη βεβαίωση των παραβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 6 οι Λιμενικές Αρχές και οι Προξενικές Λιμενικές Αρχές.

Οι κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 6 και ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτές περιγράφονται κατωτέρω.

Είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή.

Θ.- N. 3394/2005 (Α' 243), «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τον έλεγχο επιβλαβών συστημάτων υφαλοχρωματισμού των πλοίων 2001».

Στο άρθρο έκτο με τίτλο «Κυρώσεις – Προσφυγές» παραγρ. 1 εδ. (β) ορίζεται: «εφόσον πρόκειται για παραβάσεις από πλοία είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή τραπέζης».

Είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή. Ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

I.- N. 3482/2006 (Α' 163), «Κύρωση του Πρωτοκόλλου του 2003 της Διεθνούς Σύμβασης του 1992 για την ίδρυση Διεθνούς Κεφαλαίου αποζημίωσης ζημιών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες διατάξεις».

Οι κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο τέσσερα, το οποίο προβλέπει ότι το πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση της Αρχής στην περιοχή δικαιοδοσίας της οποίας εδρεύει η εγκατάσταση. Ως προς την άσκηση των ενδίκων μέσων αυτά περιγράφονται κατωτέρω.

K.- Οδηγία αριθ. 2005/35/του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 07-09- 2005 με θέμα «σχετικά με τη ρύπανση από τα πλοία και τη θέσπιση κυρώσεων για παραβάσεις» (L 255 της 30-09-2005)²⁴.

²⁴ Αναμένεται η ενσωμάτωση της στην Εθνική Νομοθεσία με επισπεύδων Υπουργείο το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τη συγκεκριμένη οδηγία συμπληρώνουν λεπτομερείς κανόνες για τα ποινικά αδικήματα και άλλες διατάξεις που περιλαμβάνονται στην Απόφαση πλαίσιο του Συμβουλίου 2005/667/ΔΕΥ της 12-07-2005, προκειμένου να ενισχυθεί το νομοθετικό πλαίσιο για την επιβολή του νόμου κατά της ρύπανσης από τα πλοία.

Βλ. Γρηγορίου Π., Η εναρμόνιση της κοινοτικής πολιτικής προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος με τις

Οι παραβάσεις ορίζονται στο άρθρο 4, ενώ στο άρθρο 8 ορίζονται οι κυρώσεις. Ειδικότερα ορίζεται ότι τα Κράτη – Μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι παραβάσεις του άρθρου 4 επισύρουν αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις. Επίσης κάθε κράτος μέλος, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι κυρώσεις της παραγρ. 1 εφαρμόζονται σε οποιοδήποτε υπαίτιο παράβασης κατά το άρθρο 4.

Σε ότι αφορά την έννομη προστασία του διοικούμενου ισχύουν τα διαλαμβανόμενα στην παρακάτω ενότητα με τον τίτλο «Προσφυγές- αναστολή εκτέλεσης αποφάσεων» 1.3²⁵.

Εάν η απόφαση επιβολής προστίμου εξεδόθη από Προξενική Λιμενική Αρχή διότι η παράβαση βεβαιώθηκε στην περιοχή ευθύνης της, ή κατέπλευσε σε αυτή το πλοίο, η προσφυγή ασκείται στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιά αφού και σε αυτήν την περίπτωση τηρηθούν πρώτα τα ισχύοντα για υποβολή αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής ενώπιον της Αρχής που εξέδωσε την πράξη, ή στην ιεραρχικά προϊσταμένη αυτής.

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, εισπράττονται σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε. και σε εκτέλεση του άρθρου 18 παραγρ. 1 του Π.Δ. 55/1998 περιέρχονται στο Ε.Τ.Ε.Ρ.Π.Σ.²⁶.

Λ. Για παράβαση διατάξεων των Γενικών Κανονισμών Λιμένων .

3. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΠΟΠΛΟΥ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

3.1 Για παράβαση διατάξεων αναφορικά με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος

3.1.1 Για παράβαση διατάξεων εθνικής νομοθεσίας για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος

Το σημαντικότερο νομοθέτημα όπως έχει αναφερθεί που αφορά την προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος είναι το Π.Δ. 55/1998 (Α' 58), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο και μεταγλωττίστηκαν στη δημοτική όλες οι διατάξεις του Ν. 743/1977. Στο εν λόγω νομοθέτημα στο οποίο ενσωματώνονται και οι σημαντικότερες διεθνείς ρυθμίσεις, περιέχονται οι ρυθμίσεις ποινικών, πειθαρχικών και διοικητικών κυρώσεων για τους παραβάτες των διατάξεων του.

μεταλλαγές της κοινοτικής έννομης τάξης, στο συλλογικό τόμο του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών, Το Αιγαίο Πέλαγος και το Νέο Δίκαιο της Θάλασσας, Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1996, σ.σ. 315-334 και Σαμιώτης Γ., Η εξέλιξη της διεθνούς νομικής προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος και οι σύγχρονες προοπτικές, στο ίδιο, σ. σ. 271-290.

²⁵ Βλ. Κοροντζή Τρ., ο.π., παραπ.15.

²⁶ Βλ. Ασωνίτης Γ., Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, Αθήνα, Παπαζήσης, 1995, σ. 98 κ.ε..

Ο εν λόγω νόμος εφαρμόζεται και μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 1650/1986 όπως ορίζεται στο άρθρο του 32 παραγρ. 1.

Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 13 περ. Β.

Η διαδικασία διαπίστωσης των παραβάσεων και άσκησης προσφυγής κατά των αποφάσεων επιβολής προστίμου, ρυθμίζεται στο άρθρο 14. Συγκεκριμένα σε ότι αφορά τη διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, αρμόδια για τη διαπίστωση της παράβασης και την επιβολή του προστίμου είναι η πλησιέστερη προς τον τόπο της παράβασης Αρχή ή η Αρχή του πρώτου λιμανιού κατάπλου του πλοίου μετά την παράβαση.

Ειδικότερα εκτός του άρθρου 4 παραγρ. 2 του Ν. 743/1977, όπου η Λιμενική Αρχή μπορεί να απαγορεύσει τον απόπλου σε περίπτωση που σύμφωνα με το άρθρο 14 του ίδιου νόμου, το πλοίο δεν παραδώσει τα πετρελαιοειδή μίγματα και τα απορρίμματα στις ευκολίες υποδοχής καταλοίπων, απαγόρευση απόπλου επιβάλλεται επίσης, από τη στιγμή της βεβαίωσης της παράβασης (άρθρο 14 παραγρ. 5 Ν. 743/77) και μέχρι πληρωμής του προστίμου.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή Τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Το πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας Αρχής, μετά από έγγραφη κλήτευση του παραβάτη, ο οποίος καλείται σε απολογία μέσα σε 24 ώρες από την επίδοση της²⁷. Η

απόφαση επιβολής προστίμου, εκδίδεται όχι μόνο κατά του υπαίτιου παραβάτη αλλά και εναντίον όλων μνημονεύονται στο άρθρο 12 και θεωρούνται συνυπεύθυνοι.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 12 παραγρ. 4 του Π.Δ. 55/1998, για την εξασφάλιση των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκαν το Δημόσιο²⁸ και οι Ο.Τ.Α. για την αποτροπή ή την αντιμετώπιση της ρύπανσης, οι οποίες καταλογίζονται με αιτιολογημένη απόφαση της Αρχής που εκδίδεται σε βάρος του υπεύθυνου που προκάλεσε τη ρύπανση και των συνυπεύθυνων σύμφωνα με την παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου και εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ίδιου νόμου, μπορεί να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου.

Στην περίπτωση του άρθρου 4 παραγρ. 2 και 12 παραγρ. 4 η Αρχή έχει τη διακριτική ευχέρεια καθώς ο νόμος ορίζει «δύνатаι», να επιβάλει ή όχι απαγόρευση απόπλου του πλοίου. Στην παραγρ. όμως 5 του άρθρου 14, η απαγόρευση του απόπλου είναι δεσμευτική, παρόλο που παρέχεται στον Υπουργό Ε.Ν. η δυνατότητα να επιτρέψει τον απόπλου για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας.

Κατά την άποψή μου, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων με την έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου, είναι τουλάχιστον «νομική υπερβολή» να επιβάλλονται διοικητικά μέτρα από τη στιγμή μάλιστα που υπάρχουν και οι διατάξεις του Ν.2690/1999, όπου επιβάλλεται το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης σε αυτόν εναντίον του οποίου πρόκειται να εκδοθεί δυσμενής διοικητική πράξη. Τέλος για λόγους διοικητικής απλοποίησης και οικονομίας χρόνου, θα έπρεπε ο νομοθέτης να αφήνει στην διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής τη δυνατότητα να προβεί σε απαγόρευση απόπλου του πλοίου ή όχι, και να μην παρέχει στην ανώτατη βαθμίδα του υπουργείου, τον Υπουργό αυτό το δικαίωμα.

²⁷ Στις διατάξεις του Ν. 2690/99 και ειδικότερα στο άρθρο 6 «Προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερόμενου», ως προς το χρονικό διάστημα που τίθεται στον ενδιαφερόμενο από τις διοικητικές αρχές, προκειμένου να εκφράσει τις απόψεις του εγγράφως ή προφορικά πριν από κάθε ενέργεια ή μέτρο σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του, στην παραγρ. 2 ορίζεται το χρονικό διάστημα των πέντε (05) πλήρων ημερών.

Πιστεύω λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 33 του Ν. 2690/1999 και ειδικότερα την παραγρ. 1 στην οποία ορίζεται ότι «1. Από την έναρξη της ισχύος του Κώδικα, αν σε αυτόν δεν ορίζεται διαφορετικά, καταργείται κάθε γενική διάταξη η οποία αναφέρεται σε θέμα ρυθμιζόμενο από αυτόν», ότι λόγω ισχύος νεότερου νόμου που ρυθμίζει γενικά θέματα που αναφερόταν στο Κ.Δ.Ν.Δ., σε συνδυασμό με το γεγονός ότι διευρύνει το δικαίωμα προστασίας του διοικούμενου τόσο χρονικά αλλά υλικά με τη θέσπιση και άλλων μέτρων προστασίας του διοικούμενου (άρθρο 6

παραγρ. 3 και 4, 24,25και 27), η διάταξη του άρθρου 157 παραγρ. 1 του Κ.Δ.Ν.Δ. σε ότι αφορά την προθεσμία απολογίας θα πρέπει να θεωρείται καταργημένη.

Βλ. ακόμη Τάχος Α., Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε), Τρίτη Έκδοση – Νέα, Σάκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2006, σ. 332-362 και 679-681, Δαγτόγλου Π., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα –Κομοτηνή, Πέμπτη Έκδοση, Αντ. Σάκουλας, 2004., σ. 333-353..

²⁸ Σε ότι αφορά το κόστος για την ώρα χρησιμοποίησης των πλωτών, χερσαίων και εναέριων μέσων του Λ.Σ. η αμοιβή του προσωπικού που απασχολήθηκε, καθώς και το κόστος των λοιπών μέσων και υλικών καταπολέμησης της ρύπανσης που χρησιμοποιήθηκαν ή αναλώθηκαν για την αντιμετώπιση περιστατικών της ρύπανσης, έχει εκδοθεί σε εκτέλεση της παραγρ. 4 του άρθρου 12 η αριθ. 3221.2/4/99 (Β' 1372) Απόφαση Υ.Ε.Ν..

Σε κάθε περίπτωση από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται στην περίπτωση που επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής ή και του υπουργού, η απαγόρευση απόπλου του πλοίου πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος (π.χ. άρθρο 4 παραγρ. 2 του Π.Δ. 55/1998).

3.1.2 Για παράβαση διατάξεων και Κανονισμών της Διεθνούς Σύμβασης «περί αποφυγής της ρυπάνσεως της θάλασσας από πλοία» MARPOL 73/78

Η εν θέματι αναφερόμενη σύμβαση κυρώθηκε με το Ν. 1269/1982 (Α' 89). Σύμφωνα με το άρθρο 5 του εν λόγω νόμου, οι διατάξεις του καθώς και οι διατάξεις των κανονιστικών πράξεων που θα εκδοθούν σε εκτέλεση του εφαρμόζονται σε ελληνικά πλοία, σε πλοία υπό ξένη σημαία που καταπλέουν σε ελληνικά λιμάνια και όρμους ή βρίσκονται σε ελληνικά χωρικά ύδατα, στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην Ελλάδα και στις οποίες προσεγγίζουν πλοία για τη διενέργεια κάθε μορφής εργασιών και πράξεων και τέλος στα πλοία, μηχανήματα, συσκευές και κάθε φύσης εξοπλισμό που κατασκευάζεται στην Ελλάδα και προορίζεται για τις εγκαταστάσεις ή τα πλοία.

Ως αρμόδιες Αρχές για την εφαρμογή του (άρθρο 6) ορίζονται ο Κ.Ε.Ε.Π.²⁹, οι Λιμενικές Αρχές Εσωτερικού και οι Προξενικές Λιμενικές Αρχές.

Στο άρθρο όγδοο με θέμα «Απαγόρευση προσέγγισης και απόπλου», ορίζεται ότι [Από την ημερομηνία που θα ισχύει η «Σύμβαση» απαγορεύεται η προσέγγιση στα Ελληνικά Λιμάνια ή ο απόπλους από αυτά Ελληνικών ή πλοίων με ξένη σημαία, χωρών που μετέχουν ή όχι στη «Σύμβαση» εφ' όσον αυτά δεν συμμορφώνονται σε αυτήν].

Στην προκειμένη περίπτωση, ως Σύμβαση εννοείται η Διεθνής Σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από τα πλοία που υπογράφηκε στο Λονδίνο το 1973 μαζί με τα συνημμένα σε αυτή τα Παραρτήματα Ι έως V, Πρωτόκολλα και Προσαρτήματα ως και το Πρωτόκολλο που υπογράφηκε στο Λονδίνο το 1978, και αναφέρεται στη Δ. Σύμβαση με τα συνημμένα σε αυτό παραρτήματα και προσαρτήματα. Επιπρόσθετα εννοείται και το Πρωτόκολλο του 1997 με το οποίο προστίθεται στην MARPOL το Παράρτημα VI, που κυρώθηκε με το Ν.3104/2003, με το άρθρο τρίτο του οποίου επεκτείνει την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 1289/1982 και στο Πρωτόκολλο έτους 1997.

Η απαγόρευση στην προκειμένη περίπτωση είναι υποχρεωτική, και περιλαμβάνει και τα ελληνικά αλλά και τα υπό ξένη σημαία πλοία, είτε έχουν προσχωρήσει στη Σύμβαση είτε όχι. Η διαπίστωση τήρησης των όρων της Σύμβασης, μπορεί να πραγματοποιηθεί με επιθεωρήσεις, από έλεγχο των

ναυτιλιακών εγγράφων και δη των βιβλίων πετρελαίου, από τυχόν έκτακτα περιστατικά που έχουν συμβεί και έχει προκληθεί ναυτικό ατύχημα ή ρύπανση κ.λπ. Είναι ευνόητο ότι μέχρι αποκατάστασης του πλοίου με τους όρους MARPOL, και μέχρι να διαπιστωθεί αρμοδίως δεν επιτρέπεται ο απόπλους του πλοίου.

Στη δεύτερη περίπτωση και συγκεκριμένα στο άρθρο 9 του Ν. 1269/1982 στην παραγρ. 3, προβλέπεται ότι για παραβάσεις που γίνονται από πλοία, με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου μπορεί να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή. Από τη διατύπωση της διάταξης προκύπτει ότι επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Αρχής για το αν θα απαγορεύσει τον απόπλου του πλοίου ή όχι. Κατά την άποψή μου, από τη στιγμή που η βεβαίωση και είσπραξη των προστίμων πραγματοποιείται με την διαδικασία του Κ.Ε.Δ.Ε. δε συντρέχει λόγος απαγόρευσης απόπλου, εκτός περίπτωσης που διαπιστώνεται ουσιώδης παράβαση διατάξεων η οποία χρήζει αποκατάστασης, ώστε κατά τον μελλοντικό πλου του πλοίου να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος.

3.1.3 Για παράβαση διατάξεων και Κανονισμών λοιπών Διεθνών Συμβάσεων³⁰ και Διεθνών Πρωτοκόλλων για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος

Επιπρόσθετα των ανωτέρω εθνικών και διεθνών νομικών κειμένων, τα οποία αναφέρονται στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος από ρυπάνσεις και προβλέπεται και η απαγόρευση απόπλου του πλοίου κατά περίπτωση, υπάρχουν και τα κάτωθι νομικά κείμενα τα οποία έχουν κυρωθεί από τη χώρα μας, έχουν ενσωματωθεί στην εθνική έννομη τάξη και προβλέπουν επίσης την επιβολή του διοικητικού μέτρου απαγόρευσης απόπλου του πλοίου. Αυτά είναι:

Α. Ν. 314/1976 (Α' 106), «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εν Βρυξέλλες Διεθνούς Συμβάσεως "Περί Αστικής Ευθύνης" συνεπεία ζημιών εκ ρυπάνσεως υπό πετρελαίου, 1969 και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με το Ν. 1638/1986 (Α' 108).

³⁰ Σε ότι αφορά τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας, η οποία κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 2321/1995, αναγνωρίζει δικαίωμα επέμβασης στην ανοικτή θάλασσα μόνο υπέρ του κράτους της σημαίας του πλοίου. Με το άρθρο 221 εισάγεται όμως παρέκκλιση, ορίζοντας ότι τα κράτη μπορούν να παίρνουν και να εφαρμόζουν μέτρα σύμφωνα με το εθιμικό και συμβατικό διεθνές δίκαιο, πέρα από την αιγιαλίτιδα ζώνη τους, ανάλογα με την πραγματική ή απειλούμενη ζημιά, για να προστατέψουν τις ακτές ή τα συναφή συμφέροντα τους συμπεριλαμβανομένης της αλιείας, από τη ρύπανση ή την απειλή της ρύπανσης, εξαιτίας κάποιου ναυτικού ατυχήματος ή από ενέργειες που έχουν σχέση με αυτό το ατύχημα, το οποίο ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση σοβαρών ζημιών.

²⁹ Βλ. ο.π., παρ. 11.

Οι κυρώσεις προβλέπονται στο άρθρο 5 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2881/2001 (Α'16) και η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής Τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο.

Συγκεκριμένα στο εν λόγω άρθρο, προβλέπεται στην παραγρ. 2 ότι η Λιμενική Αρχή δύναται να απαγορεύσει τον απόπλου του πλοίου, σε περίπτωση την οποία το πλοίο αποπειραθεί να αποπλεύσει από ελληνικό λιμένα, εφόσον έχει παραβιάσει το περιεχόμενο των συγκεκριμένων άρθρων. Στην παραγρ. 3 του ιδίου άρθρου ορίζεται ότι τα πρόστιμα εισπράττονται σύμφωνα με τον Κ.Ε.Δ.Ε. και απαγορεύεται ο απόπλους του πλοίου, μέχρι να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί στη Λιμενική Αρχή που εξέδωσε το πρόστιμο εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης τράπεζας.

Από τη διατύπωση της διάταξης, προκύπτει ότι επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Αρχής για το αν θα απαγορεύσει τον απόπλου του πλοίου ή όχι. Κατά την άποψή μου από τη στιγμή που η βεβαίωση και είσπραξη των προστίμων πραγματοποιείται με την διαδικασία του Κ.Ε.Δ.Ε., δε συντρέχει λόγος απαγόρευσης απόπλου του πλοίου, εκτός της περίπτωσης που διαπιστώνεται ουσιώδης παράβαση διατάξεων, η οποία χρήζει αποκατάστασης, ώστε κατά τον μελλοντικό πλου του πλοίου να διασφαλιστεί η προστασία του περιβάλλοντος.

Β.- Ν. 855/1978 (Α' 235), [«Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εις Βαρκελώνην το 1976 Διεθνούς Συμβάσεως «περί προστασίας της Μεσογείου θαλάσσης εκ της ρυπάνσεως» μετά του συνημμένου εις αυτήν Παραρτήματος, ως και των Πρωτοκόλλων αυτής «περί προλήψεως ρυπάνσεως Μεσογείου θαλάσσης εκ της απορρίψεως ουσιών εκ των πλοίων και αεροσκαφών» και «περί συνεργασίας δια την καταπολέμηση ρυπάνσεως της Μεσογείου θαλάσσης εκ πετρελαίου και άλλων επιβλαβών ουσιών» μετά των συνημμένων εις αυτά Παραρτημάτων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3022/2002 παραγρ. (Α) 3 του δεύτερου άρθρου και άρθρο τρίτο του Ν 3497/2006 (Α' 219)].

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παραγρ. 4 του εν λόγω νόμου, από τη σύνταξη της έκθεσης παράβασης και μέχρι της πληρωμής της απόφασης επιβολής προστίμου που θα εκδοθεί, απαγορεύεται ο απόπλους του πλοίου.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού, για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου, ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού, παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Στην προκειμένη περίπτωση η απαγόρευση του απόπλου είναι υποχρεωτική για τη Λιμενική Αρχή.

Πιστεύω ότι χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων, με την έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου, είναι τουλάχιστον «νομική υπερβολή» να επιβάλλονται διοικητικά μέτρα από τη στιγμή μάλιστα που υπάρχουν και οι διατάξεις του Ν. 2690/1999 όπου επιβάλλεται το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης σε αυτόν, εναντίον του οποίου πρόκειται να εκδοθεί δυσμενής διοικητική πράξη. Τέλος για λόγους διοικητικής απλοποίησης και οικονομίας χρόνου θα έπρεπε ο νομοθέτης να αφήνει στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής, τη δυνατότητα να προβεί σε απαγόρευση απόπλου του πλοίου ή όχι, και να μην παρέχει στην ανώτατη βαθμίδα του υπουργείου, τον υπουργό αυτό το δικαίωμα.

Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται στην περίπτωση που επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής ή και του υπουργού, η απαγόρευση απόπλου του πλοίου, πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Γ.- Ν. 1147/1981 (Α' 110), «Περί κυρώσεως της υπογραφείσης εις Λονδίνον πόλιν του Μεξικού, Μόσχας και Ουάσιγκτων, το 1972 Διεθνούς Συμβάσεως «περί προλήψεως ρυπάνσεως της θαλάσσης εξ' απορρίψεως καταλοίπων και άλλων υλών», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παραγρ. 4 του εν λόγω νόμου, από τη σύνταξη της έκθεσης παράβασης και μέχρι της πληρωμής της απόφασης επιβολής προστίμου που θα εκδοθεί, απαγορεύεται ο απόπλους του πλοίου.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι δικαιολογούν τον απόπλου, ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Στην προκειμένη περίπτωση η απαγόρευση του απόπλου είναι υποχρεωτική για τη Λιμενική Αρχή.

Πιστεύω και εδώ ότι χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων με την έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου, είναι τουλάχιστον «νομική υπερβολή» να επιβάλλονται διοικητικά μέτρα από τη στιγμή μάλιστα που υπάρχουν και οι διατάξεις του Ν. 2690/1999 όπου επιβάλλεται το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης

σε αυτόν, εναντίον του οποίου πρόκειται να εκδοθεί δυσμενής διοικητική πράξη. Τέλος για λόγους διοικητικής απλοποίησης και οικονομίας χρόνου θα έπρεπε ο νομοθέτης να αφήνει στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής, τη δυνατότητα να προβεί σε απαγόρευση απόπλου του πλοίου ή όχι, και να μην παρέχει στην ανώτατη βαθμίδα του υπουργείου, τον υπουργό αυτό το δικαίωμα.

Σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται στην περίπτωση που επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής ή και του υπουργού, η απαγόρευση απόπλου του πλοίου πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Τέλος δεν ορίζεται τι εννοείται με την έννοια «άλλη επαρκής ασφάλεια», αφήνοντας στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια του υπουργού να εντάξει διάφορες περιπτώσεις κατά την κρίση του σε αυτή την κατηγορία.

Δ.- Ν. 1634/1986 (Α' 104), [Κύρωση των Πρωτοκόλλων του 1980 «Για την προστασία της Μεσογείου από τη ρύπανση από χερσαίες πηγές» και 1982 «περί των ειδικά προστατευόμενων περιοχών της Μεσογείου»].

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παραγρ. 4 του Ν. 1147/1981 στον οποίο παραπέμπει το άρθρο τρίτο του Ν. 1634/1986, από τη σύνταξη της έκθεσης παράβασης και μέχρι της πληρωμής της απόφασης επιβολής προστίμου που θα εκδοθεί, απαγορεύεται ο απόπλους του πλοίου.

Η απαγόρευση του απόπλου, αίρεται με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής τράπεζας που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα και για ποσό ίσο με το πρόστιμο. Ο απόπλους δύναται να επιτραπεί, χωρίς να καταβληθεί το πρόστιμο ή χωρίς να κατατεθεί εγγυητική επιστολή τράπεζας μετά από έγκριση του υπουργού, για ένα ή περισσότερα ταξίδια, εάν επιτακτικοί συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, δικαιολογούν τον απόπλου του πλοίου, ή είναι εκ των πραγμάτων ανέφικτη η άμεση προσκόμιση εγγυητικής επιστολής τράπεζας και κατά την κρίση του υπουργού παρέχεται άλλη επαρκής ασφάλεια.

Στην προκειμένη περίπτωση η απαγόρευση του απόπλου είναι υποχρεωτική για τη Λιμενική Αρχή.

Κατά την άποψή μου, χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιβολής διοικητικών κυρώσεων με την έκδοση απόφασης επιβολής προστίμου είναι τουλάχιστον «νομική υπερβολή» να επιβάλλονται διοικητικά μέτρα από τη στιγμή μάλιστα που υπάρχουν και οι διατάξεις του Ν. 2690/1999 όπου επιβάλλεται το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης σε αυτόν, εναντίον του οποίου πρόκειται να εκδοθεί δυσμενής διοικητική πράξη. Τέλος για λόγους διοικητικής απλοποίησης και οικονομίας χρόνου θα έπρεπε ο νομοθέτης να αφήνει στη διακριτική

ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής, τη δυνατότητα να προβεί σε απαγόρευση απόπλου του πλοίου ή όχι, και να μην παρέχει στην ανώτατη βαθμίδα του υπουργείου, τον υπουργό αυτό το δικαίωμα.

Σε κάθε περίπτωση από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται στην περίπτωση που επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής ή και του υπουργού η απαγόρευση απόπλου του πλοίου, πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Τέλος δεν ορίζεται τι εννοείται με την έννοια «άλλη επαρκής ασφάλεια», αφήνοντας στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια του υπουργού να εντάξει περιπτώσεις κατά την κρίση του σε αυτή την κατηγορία.

Ε.- Ν. 2252/1994 (Α' 192) «Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης «για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση της ρύπανσης της θάλασσας από πετρέλαιο, 1990 και άλλες διατάξεις»³¹.

Στο άρθρο 9 παραγρ. 1 εδ. 2 ορίζεται ότι εφόσον πρόκειται για παραβάσεις από πλοία είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου, να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή.

Η απαγόρευση του απόπλου του πλοίου επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής και σε κάθε περίπτωση, από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται το εν λόγω διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου, πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

ΣΤ.- Ν. 3100/2003 (Α' 20), «Κύρωση του Πρωτοκόλλου για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, 2000».

Στο άρθρο 5 του συγκεκριμένου νόμου με τίτλο «Επέκταση εφαρμογής διατάξεων του ν 2252/1994», ορίζεται ότι τα άρθρα τρίτο, τέταρτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο, όγδοο και ένατο του Ν. 2252/1994 όπως ισχύουν, εφαρμόζονται και για το «Πρωτόκολλο για την ετοιμότητα, συνεργασία και αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης της θάλασσας από επικίνδυνες και επιβλαβείς ουσίες, 2000».

Συγκεκριμένα στην παραγρ. 1(β) του άρθρου 9 του Ν. 2252/1994 ορίζεται:

³¹ Κατ' εξουσιοδότηση του εν λόγω νόμου έχουν εκδοθεί η Κ.Υ.Α. αριθ. 1218.91/97/15-10-1997 (Β' 951) και Απόφαση Υ.Ε.Ν. αριθ. 3222.2/1/99 (Β' 76) για τις οποίες εφαρμόζονται οι κυρώσεις του άρθρου 9 του ιδίου νόμου.

«Εφ' όσον πρόκειται για παραβάσεις από πλοία, είναι δυνατόν με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή τράπεζας».

Η απαγόρευση του απόπλου του πλοίου επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής, και σε κάθε περίπτωση από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται το εν λόγω διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου, πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Η.- Ν. 3393/2005 (Α' 243), «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τον έλεγχο επιβλαβών συστημάτων υφαλοχρωματισμού των πλοίων, 2001».

Στο άρθρο όγδοο με τίτλο «Κυρώσεις – Προσφυγές» και συγκεκριμένα στην παραγρ. (β) ορίζεται ότι: «εφόσον πρόκειται για παραβάσεις από πλοία είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή τραπεζής».

Η απαγόρευση του απόπλου του πλοίου επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής, και σε κάθε περίπτωση από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται το εν λόγω διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Θ. Ν. 3394/2005 (Α' 243), «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τον έλεγχο επιβλαβών συστημάτων υφαλοχρωματισμού των πλοίων 2001».

Στο άρθρο έκτο με τίτλο «Κυρώσεις – Προσφυγές» παραγρ. 1 εδ. (β) ορίζεται: «Εφόσον πρόκειται για παραβάσεις από πλοία είναι δυνατό με την κοινοποίηση της Απόφασης Επιβολής Προστίμου να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου, έως ότου να καταβληθεί το πρόστιμο ή να κατατεθεί ισόποση εγγυητική επιστολή τραπεζής».

Η απαγόρευση του απόπλου του πλοίου, επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Λιμενικής Αρχής και σε κάθε περίπτωση από τη στιγμή που για τη βεβαίωση και είσπραξη του προστίμου ακολουθούνται οι διαδικασίες του Κ.Ε.Δ.Ε., φρονώ ότι δεν θα πρέπει να επιβάλλεται το εν λόγω διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου, πλην λόγων που σχετίζονται με παράβαση ουσιωδών διατάξεων περί ρύπανσης ή μόλυνσης του περιβάλλοντος.

Ι.- Διεθνής Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας Ν. 2321/1995 (Α' 136).

Στο άρθρο 217 της εν λόγω Σύμβασης οποία έχει ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη ορίζεται:

«1. Τα κράτη διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των πλοίων που φέρουν τη σημαία τους ή είναι εγγεγραμμένα στο νηολόγιο τους, με τους διεθνώς εφαρμοζόμενους κανόνες και πρότυπα που θεσπίστηκαν μέσω του αρμόδιου διεθνούς οργανισμού ή γενικής διπλωματικής διάσκεψης, καθώς και με τους νόμους και κανονισμούς τους που υιοθετήθηκαν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση για την πρόληψη, μείωση και έλεγχο της ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος από πλοία, και υιοθετούν ανάλογα νόμους και κανονισμούς και λαμβάνουν άλλα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή τους. Τα κράτη της σημαίας φροντίζουν για την αποτελεσματική εφαρμογή των ειρημένων κανόνων, προτύπων, νόμων και κανονισμών, ανεξάρτητα από τον τόπο διάπραξης της παράβασης.

2. Τα κράτη λαμβάνουν ιδιαίτερα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να απαγορεύεται ο απόπλους πλοίων που φέρουν τη σημαία τους ή που είναι εγγεγραμμένα στο νηολόγιο τους, μέχρις ότου μπορέσουν να αποπλεύσουν σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από τους διεθνείς κανόνες και πρότυπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβανομένων των όρων σχετικά με τον τόπο, την κατασκευή, τον εξοπλισμό και την επάνδρωση των πλοίων».

Στην προκειμένη περίπτωση, η υποχρέωση για απαγόρευση απόπλου των πλοίων που δεν τηρούν τις διεθνείς και εθνικές διατάξεις και κανονισμούς, που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος είναι υποχρεωτική και επιτρέπεται ο απόπλους του πλοίου, μόνο όταν αρμοδίως διαπιστωθεί η αποκατάσταση των ελλείψεων που είχαν επιβάλει την απαγόρευση του απόπλου.

3.1.4 Για παράβαση διατάξεων των Γενικών Κανονισμών Λιμένων

Στο άρθρο 157 του Κ.Δ.Ν.Δ. όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τίτλο «Κυρώσεις κατά παραβατών» ορίζεται στην παρ. 3:

Άρθρο 157

Κυρώσεις κατά παραβατών

3. Από της κοινοποίησεως της αποφάσεως επιβολής προστίμου εις βάρος του πλοιάρχου ή κυβερνήτου, δύναται να απαγορευθεί ο απόπλους του πλοίου εκτός εάν κατατεθεί ισόποσος προς το πρόστιμον εγγυητική επιστολή τραπεζής ή εάν συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι επιβάλλουν τον απόπλου κατά την κρίση του προϊσταμένου της Λιμενικής Αρχής.

4. Εκτός της καταβολής των επιβληθέντων προστίμων οι παραβάται των αστυνομικών διατάξεων υποχρεούνται εις την έγκαιρον συμμόρφωσιν προς τας διατάξεις αυτών ως και εις την αποκατάστασιν των πραγμάτων, της Λιμενικής Αρχής δικαιούμενης άλλως όπως προβή αυτή εις τας δέουσας ενεργείας καταλογίζουσα την σχετική δαπάνην εις βάρος του

παραβάτου, εισπραττομένην κατά τας διατάξεις του νόμου περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

..»

Στην προκειμένη περίπτωση και όπως σαφώς προκύπτει από την παραγρ. 3, η Λιμενική Αρχή έχει διακριτική ευχέρεια, για να επιβάλει τη διοικητική κύρωση της απαγόρευσης απόπλου του πλοίου από την κοινοποίηση της απόφασης επιβολής προστίμου.

Επίσης παρέχεται η δυνατότητα να αρθεί η απαγόρευση του απόπλου, αν κατατεθεί ισόποση προς το πρόστιμο εγγυητική επιστολή τράπεζας, ή αν συγκοινωνιακοί ή άλλοι λόγοι, επιβάλλουν τον απόπλου κατά την κρίση του προϊσταμένου της Λιμενικής Αρχής. Από την διατύπωση του τελευταίου εδαφίου παρέχεται μεγάλο εύρος στη διοικητική εξουσία του Λιμενάρχη,³² προκειμένου να εντάξει όποιες πράξεις κρίνει αυτός ως λόγους, που του δίνουν το δικαίωμα να μην επιβάλει το διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης του απόπλου.

Κατά την άποψή μου από τη στιγμή που προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε., δε θα πρέπει να επιβάλλεται σε καμία περίπτωση η απαγόρευση του απόπλου των πλοίων ως διοικητικό μέτρο, καθώς τα οικονομικά συμφέροντα του δημοσίου θα διασφαλιστούν.

4. ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ –ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις³³ ή οι παραλείψεις από τις οποίες δημιουργούνται κατά νόμο διοικητικές διαφορές ουσίας³⁴ υπόκεινται σε προσφυγή³⁵. Η προσφυγή είναι το ένδικο βοήθημα που προβλέπεται από τη νομοθεσία και παρέχει στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο³⁶ στο οποίο επιβλήθηκε διοικητική χρηματική κύρωση, ή και παρεπόμενη

διοικητική κύρωση να επιλύσει τη διοικητική διαφορά ουσίας με την διοικητική Αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής προστίμου, η οποία συνιστά ατομική εκτελεστή διοικητική πράξη.

Με το εν λόγω ένδικο μέσο παρέχεται η εξουσία στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο ή στην ιεραρχικώς προϊστάμενη Αρχή ή και Υπηρεσία, βάσει της πρόβλεψης από το νόμο για το που θα υποβληθεί κατά περίπτωση η προσφυγή, να τροποποιήσει ή και να ακυρώσει την προσβαλλόμενη διοικητική πράξη.

Για όλα τα νομοθετήματα για τα οποία προβλέπεται η επιβολή διοικητικών χρηματικών κυρώσεων καθώς και η επιβολή παρεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, η οποία πραγματοποιείται κατά λόγω αρμοδιότητας από τις Κεντρικές Υπηρεσίες και Λιμενικές Αρχές του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., προβλέπεται και το δικαίωμα άσκησης προσφυγής, προσδιορίζοντας συγκεκριμένα στην απόφαση επιβολής προστίμου ή σε οποιαδήποτε άλλη εκτελεστή διοικητική πράξη την Αρχή στην οποία θα υποβληθεί (Δικαστική ή Διοικητική), καθώς και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα ασκηθεί από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον.

Οι διοικητικές προσφυγές στηρίζονται στο άρθρο 10 του Σ και αποτελούν έναν από τους τρόπους ελέγχου ή αλλιώς αυτοελέγχου της διοίκησης³⁷. Οι διοικητικές προσφυγές είναι δυνατόν να απευθύνονται ή προς την εκδούσα τη διοικητική πράξη Αρχή ή προς την προϊσταμένη αυτής ή και προς άλλη ειδικώς κατεστημένη.

Συγκεκριμένα, σε ότι αφορά την περίπτωση απαγόρευσης του απόπλου των πλοίων προβλέπεται η άσκηση των εξής προσφυγών :

A.- Άτυπη διοικητική προσφυγή [Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (Κ.Δ.Δ.) άρθρο 24 παραγρ.1], η οποία μπορεί να είναι αίτηση θεραπείας ή ιεραρχική προσφυγή. Η αίτηση θεραπείας υποβάλλεται προς την εκδούσα την προσβαλλόμενη πράξη διοικητική αρχή ή δε ιεραρχική προς την προϊσταμένη αυτής. Και οι δύο έχουν έρεισμα στο ατομικό δικαίωμα του καθενός να αναφέρεται στις αρχές (άρθρο 10 παραγρ.1 του Σ).

Και οι δύο ανωτέρω υποβάλλονται όταν ο νόμος δεν προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής κατά το άρθρο 25 του Κ.Δ.Δ. Διαφορετικά αν υποβληθούν θα κριθούν ως ειδική ή ενδικοφανής διοικητική προσφυγή εφόσον βέβαια συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 25 του Κ.Δ.Δ. Δεν προβλέπεται προθεσμία και έτσι υπάρχει η δυνατότητα να υποβληθεί νέα αίτηση θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής εφόσον βέβαια προσκομισθούν νέα στοιχεία. Απαιτείται αίτηση έγγραφη και η βλάβη να έχει προέλθει από ατομική διοικητική πράξη.

³² Ο Λιμενάρχης είναι τίτλος και όχι βαθμός ιεραρχίας. Είναι αξιωματικός του Λιμενικού Σώματος ενώ σε υποδεέστερες Λιμενικές Αρχές (Λιμενικοί Σταθμοί και Λιμενικά Τμήματα) μπορεί να υπηρετούν ως Λιμενοσταθμάρχες ή Διοικητές Υπαξιωματικοί Λ.Σ. χωρίς αυτό να αποτελεί κανόνα.

³³ Βλ. Τάχος Α., ό.π., σ. 578 κ.ε..

³⁴ Βλ. Σπηλιωτόπουλος Ε., Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, ΙΙ, Δωδέκατη έκδοση, Αν. Σάκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2006, σ.σ. 27-34.

³⁵ Βλ. άρθρο 63 Ν 2717/99 (Α' 97) όπως τροποποιήθηκε με το Ν 3659/2008 (Α' 77).

³⁶ Το πρόσωπο το οποίο έχει έννομο συμφέρον (υλικό ή ηθικό) από την πράξη ή αλλιώς ο ενδιαφερόμενος. Έχει κριθεί στο πλαίσιο της διοικητικής δικονομίας ότι το συμφέρον για να είναι «έννομο» πρέπει «.....να μην αντίκειται εις το το δίκαιον». Συνεπώς «συμφέρον αντικείμενον εις την καλήν πίστην δεν είναι έννομον..» (Σ.τ.Ε. 1517/1980). Βλ. Τάχος Α., ό.π., Ερμηνεία Κώδικα....., σ. 622 - 623, Σπηλιωτόπουλος Ε., ό.π., σ. 82-90. Επιπρόσθετα ο ΚΔΔ στα άρθρα 24 παραγρ. 1, 25 παραγρ. 1 και 27 παραγρ. Α ορίζει ότι «....ο ενδιαφερόμενος για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των έννομων συμφερόντων του».

³⁷ Ο εν λόγω έλεγχος μπορεί να ασκηθεί επίσης με το Συνήγορο του Πολίτη (άρθρο 103 παραγρ. 9 του Σ, Ν. 3094/2003), με τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Ν. 3074/2002).

Με την αίτηση θεραπείας η οποία υποβάλλεται στην Αρχή που έχει εκδώσει την ατομική πράξη αιτείται η ανάκληση ή και ακύρωση της (επιτρέπεται αυτοέλεγχος ουσίας). Με την ιεραρχική προσφυγή η οποία υποβάλλεται στην προϊστάμενη Αρχή εκείνης που έχει εκδώσει την ατομική πράξη αιτείται η ακύρωση της πράξης, δηλαδή ασκείται μόνο έλεγχος νομιμότητας.

Σε περίπτωση ακύρωσης της πράξης η υπόθεση επανέρχεται στην Αρχή που την εξέδωσε ή κρατείται από την προϊστάμενη Αρχή (ιεραρχική υποκατάσταση – μεταβιβαστικό αποτέλεσμα) μόνο όταν ο νόμος προβλέπει ρητά κάτι τέτοιο. Σε περίπτωση αναρμόδιας υποβολής της αίτησης ή της προσφυγής, προβλέπεται υποχρέωση μεταβίβασης στην αρμόδια Αρχή.

Η αρμόδια Αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση ή η ιεραρχική προσφυγή πρέπει το αργότερο εντός 30 ημερών να γνωστοποιήσει στον αιτήσαντα την απόφαση της³⁸, ή ομοίως εντός διαφορετικής προθεσμίας αν προβλέπει τέτοια ειδικά ο νόμος.

Με την προαναφερθείσα διάταξη θεσπίζεται ειδικότερα δικαίωμα για κάθε διοικούμενο, ο οποίος υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη στα έννομα συμφέροντα του από ατομική διοικητική πράξη, να μπορεί να ζητήσει την ικανοποίηση του από την ίδια την διοίκηση πριν καταφύγει στη δικαστική του προστασία. Το δικαίωμα αυτό δεν συνδέεται με συγκεκριμένη πρόβλεψη σε ειδικές διατάξεις, ενώ το αντίθετο συμβαίνει με το άρθρο 25 του Κ.Δ.Δ. Για παράδειγμα στην περίπτωση των κυρώσεων του άρθρου 45 του Κ.Δ.Ν.Δ. προβλέπεται ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού, ενώ στην περίπτωση του άρθρου 157 επίσης του Κ.Δ.Ν.Δ. δεν προβλέπεται καμία διοικητική προσφυγή. Στην περίπτωση όμως αυτή και μετά τη δημοσίευση του Ν. 2690/1999 ο διοικούμενος έχει δικαίωμα διοικητικής προσφυγής είτε με τη μορφή της αιτήσεως θεραπείας είτε με τη μορφή της ιεραρχικής προσφυγής³⁹.

Β.- Την τυπική διοικητική προσφυγή η οποία πέραν του ερείσματος στο άρθρο 10 του Σ., στηρίζεται και σε ειδική εκάστοτε διάταξη νόμου η οποία της προσδίδει τυπικότητα (άρθρο 25 παραγρ. 1 του Κ.Δ.Δ.). Εάν η υπό της ειδικής διατάξεως νόμου προσδιδόμενη τυπικότητα στην προσφυγή φθάνει μέχρι του βαθμού προσεγγίζοντας την οργάνωση και την διαδικαστική πληρότητα του ενδίκου μέσου, τότε η

τυπική αυτή διοικητική προσφυγή ονομάζεται ενδικοφανής προσφυγή⁴⁰.

Γ.- Την ενδικοφανή διοικητική προσφυγή η οποία δύναται κατά το νόμο να ασκηθεί ενώπιον ή της Αρχής που εξέδωσε την πράξη, ή στην ιεραρχικά προϊστάμενη αυτής ή ενώπιον ειδικής κατεστημένης διοικητικής Αρχής. Η άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής τελεί υπό προθεσμία (άρθρο 25 παραγρ. 1 του Κ.Δ.Δ.) και επιτρέπεται την κατ' ουσία εξέταση της υπόθεσης από την αρχή με διαδικαστικές εγγυήσεις (άρθρο 25 παραγρ. 2 Κ.Δ.Δ.)⁴¹.

Αμφότερες οι εν λόγω προσφυγές είναι ενδικοφανείς υπό την ευρεία έννοια, αποτελώντας ένδικα βοηθήματα καθώς προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, έχουν αντικείμενο την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης σε έννομο συμφέρον και κυρίως σε δικαίωμα, και η βλάβη να έχει προκληθεί από διοικητική πράξη ατομική ή κανονιστική (άρθρα 178, 198, 203 και 205 Κ.Δ.Δ.) και όχι από παράλειψη ούτε από υλική ενέργεια ή παράλειψη. Η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να είναι εκτελεστική.

Η ειδική διοικητική προσφυγή συνεπάγεται εξέταση μόνο της νομιμότητας της πράξης και συνεπώς το όργανο δικαιούται να την ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει, ή να απορρίψει την προσφυγή. Η ενδικοφανής διοικητική προσφυγή συνεπάγεται εξέταση τόσο της νομιμότητας της πράξης όσο και της ουσίας της υπόθεσης και συνεπώς δικαιούται είτε να την ακυρώσει, εν όλω ή εν μέρει, ή να την τροποποιήσει είτε να απορρίψει την προσφυγή⁴².

Αν υποβληθεί προσφυγή σε αναρμόδιο όργανο προβλέπεται η διαβίβαση της στο αρμόδιο όργανο. Στον προσφεύγοντα το αρμόδιο όργανο έχει υποχρέωση να γνωστοποιήσει την απόφαση του εντός των προθεσμιών που ορίζει ο νόμος. Αν δεν προβλέπει ειδικά ο νόμος για την ειδική διοικητική προσφυγή το αργότερο εντός των τριάντα ημερών και για την ενδικοφανή διοικητική προσφυγή εντός τριών μηνών⁴³ και

³⁸ Έχει κριθεί ότι η προθεσμία αυτή είναι ενδεικτική αλλά με όριο τον εύλογο χρόνο (ΔιοικΠρωτΑθ 14538/2004)

³⁹ Ν.Σ.Κ., Γν. 132/2002.Βλ. επίσης ενδεικτικά Διεύθυνση Προστασίας Θαλασσιού Περιβάλλοντος (Δ.Π.Θ.Π.) αριθ. 2412.4/02/2009, 2412.4/10/2005, 2412.4/11/2005.Επίσης Δ.Π.Θ.Π. αριθ. 2111.4/21/2009, 2111.4/32/2009, 2111.4/40/2009, 2111.4/45/2009, 2111.4/46/2009, 2111.4/11/2008, 2111.4/42/2008, 2111.4/14/2007, 2111.4/20/2007, 2111.4/29/2007, 2111.4/32/2007, 2111.4/34/2007, 2111.4/33/2007, 2111.4/56/2007.

⁴⁰ Βλ. γενικά Παναγοπούλου Μαρία – Ελένη, Οι προσφυγές κατά πράξεων της Διοίκησης ενώπιον των Διοικητικών Αρχών, Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2000, Ρέμελης Κ., Οι άτυπες διοικητικές προσφυγές: Συνταγματική θεμελίωση, προϋποθέσεις άσκησης, έκταση ελέγχου, Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1987, σ. 89 κ.ε..

⁴¹ Βλ. Κόρσος Δ., Διοικητικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Τρίτη Έκδοση, Αθήνα – Κομοτηνή, Αντ. Σάκκουλα, 2005, σ. 307 κ.ε..

⁴² Σημειώνεται ότι η πράξη που εκδίδεται μετά την εξέταση της υπόθεσης κατόπιν υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής είναι εκτελεστική και δεν δύναται να χειροτερεύσει τη θέση του προσφεύγοντος. Βλ. ενδεικτικά αριθ. Διεύθυνση Ασφάλειας Ναυσιπλοΐας (Δ.Α.Ν.) 3214.18/01/2007, 3214.14/02/2007, 3214.28/01/2007, 3214.34/01/2007, 3214.39/02/07/2009, 3214.44/02/2007, 3214.04/01/2008, 3214.14/01/2008, 3214.23/01/2008, 3214.10/01/2008, 3214.46/01/08/2009, 3214.49/02/2009, 3214.51/02/2008, 3214.53/02/2008, 3214.16/01/2009. Επίσης βλ. άρθρο 7 Π.Δ. 33/2009 (Α' 50).

⁴³ Βλ. Δαγτόγλου Π., ό.π., σ. 578 κ.ε..

Δ.- Προσφυγή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63 και επόμενα του Ν. 2717/1999 (Α' 97)⁴⁴ όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3659/2008⁴⁵.

Η άσκηση προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου Τακτικού Διοικητικού Δικαστηρίου πραγματοποιείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών⁴⁶. Η προθεσμία αρχίζει από την επόμενη ημέρα από αυτήν που επιδόθηκε η απόφαση επιβολής προστίμου στον παραβάτη (άρθρο 66 παραγρ. 1 και 285 παραγρ. 1 του Ν 2717/1999)⁴⁷. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης (άρθρο 69 παραγρ. 1)⁴⁸.

Αναστολή μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση επί της προσφυγής μπορεί να αποφασίσει το δικαστήριο μετά από αίτηση αναστολής του παραβάτη, στην περίπτωση που από την εκτέλεση της απόφασης επιβολής προστίμου μπορεί να επέλθει σε αυτόν ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς δυνάμενη να επανορθωθεί υλική ή ηθική βλάβη σε περίπτωση που ακυρωθεί η απόφαση επιβολής προστίμου (άρθρα 200-205 του Κ.Δ.Δ.)⁴⁹.

Η διοικητική Αρχή μπορεί «να αναστείλει την εκτέλεση της διοικητικής πράξης» με την έκδοση σχετικής εκτελεστής διοικητικής πράξης, πλήρως αιτιολογημένης (άρθρο 17 Κ.Δ.Δ.). Αυτό διότι σύμφωνα με το άρθρο 30 του Κ.Δ.Δ., η αναστολή

αποτελεί εξαίρεση από τον κανόνα εφαρμογής των εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Η χορήγηση διοικητικής αναστολής δεν επιτρέπεται σε περίπτωση που προκληθεί απόρριψη αίτησης ζητηθείσας δικαστικής αναστολής. Διότι αφενός η δυνατότητα της διοικητικής αναστολής προηγείται χρονικά και δεν έπεται της αίτησης δικαστικής αναστολής (άρθρο 200 παραγρ. 1 Κ.Δ.Δ.) και αφετέρου η δικαστική πράξη που εκδίδεται επί της αίτησης αναστολής δεσμεύει τη διοίκηση είτε την χορηγήσει είτε την απορρίψει.

Ανάκληση της διοικητικής πράξης αναστολής, ενόψει προστασίας του δημοσίου συμφέροντος δεν αποκλείεται. Στην περίπτωση αυτή η πράξη εκτελείται. Η ανάκληση προϋποθέτει την έκδοση πλήρους αιτιολογημένης εκτελεστής διοικητικής πράξης. Η ανακλητική πράξη εκδίδεται είτε οίκοθεν από την αρμόδια Αρχή⁵⁰, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου ή κατ' εξαίρεση και τρίτου προσώπου και αφού είναι αρμόδια για την αναστολή. Διοικητική αρχή αρμόδια είναι εκείνη που ορίζει ο νόμος για εξέταση της διοικητικής προσφυγής δηλαδή η Αρχή που έχει εκδώσει την πράξη ή η προϊσταμένη της Αρχή ή άλλο ειδικά προβλεπόμενο από το νόμο όργανο π.χ. Επιτροπή. Σε κάθε περίπτωση η διοικητική Αρχή μπορεί να ασκήσει αρμοδιότητα διακριτικής ευχέρειας για να αναστείλει την πράξη. Θα σταθμίσει το ατομικό με το δημόσιο συμφέρον. Σημειώνεται ότι το άρθρο 26 δεν προβλέπει για ποιους λόγους χορηγείται η αναστολή. Από την στιγμή όμως που ασκείται στο πλαίσιο αρμοδιότητας διακριτικής ευχέρειας είναι προφανές ότι θα σταθμίσει το ατομικό συμφέρον.

Η χρονική διάρκεια της αναστολής είναι από τη φύση της περιορισμένη⁵¹. Ανώτατο όριο είναι η προθεσμία για την έκδοση απόφασης της διοικητικής Αρχής, δηλαδή σε περίπτωση που έχει υποβληθεί αναφορά οι εξήντα (60) ημέρες (άρθρα 27 και 4 παραγρ. 1-3 Κ.Δ.Δ.), επί αίτησης θεραπείας, ιεραρχικής προσφυγής, ειδικής και ενδικοφανούς προσφυγής τριάντα (30) ημέρες (άρθρα 24 παραγρ. 2 και 25 παραγρ. 2 Κ.Δ.Δ.), ή μέχρι να αποφανθεί επί της προσφυγής και πριν την πάροδο του ανώτατου ορίου.

Ο χρόνος αναστολής αρχίζει από την έκδοση της σχετικής πράξης και λήγει όταν η Αρχή αποφανθεί επί της διοικητικής προσφυγής (άρθρο 4 παραγρ. 1 Κ.Δ.Δ.), όταν δηλαδή εκδώσει οριστική απόφαση ή όταν παρέλθει το έσχατο χρονικό όριο που ορίζεται για την έκδοση της απόφασης της Αρχής (άρθρα 4 παραγρ. 1, 24 παραγρ. 2, 25 παραγρ. 2 Κ.Δ.Δ.). Κατά συνέπεια η αδράνεια της Αρχής είτε με την σιωπηρώς «τεκμαιρόμενη» απόρριψη της ενδικοφανούς προσφυγής, είτε με την έννοια της παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας συνεπάγεται άρση της διοικητικής αναστολής και ως εκ τούτου εκτέλεση της διοικητικής πράξης (άρθρο 63 Κ.Δ.Δ.)⁵².

⁴⁴ Πριν την έκδοση του Ν. 2717/1999 ίσχυε ο Ν. 1406/1983. Μετά την έκδοση του συγκεκριμένου νόμου όλες οι διοικητικές διαφορές στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι αποφάσεις επιβολής προστίμων (διοικητικές πράξεις) υπήχθησαν στην αρμοδιότητα των Διοικητικών Δικαστηρίων. Περί διακρίσεων δικαστηρίων και ειδικότερα για τα διοικητικά δικαστήρια και τα χαρακτηριστικά τους βλ. Σπηλιωτόπουλος Ε., Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, ΙΙ, Δωδέκατη έκδοση, Αν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2006, σ. 20-34 και 221 κ.ε..

⁴⁵ Βλ. γενικά Δεληκωστόπουλος Στ., Ερμηνεία κώδικα διοικητικής δικονομίας: άρθρα 1-230 όπως τροποποιήθηκε από τον Ν 3659/2008, "Δίκαιο και Οικονομία", Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008.

⁴⁶ Βλ. επίσης αριθ. 108/01-03-2002 Γν.Ν.Σ.Κ..

⁴⁷ Σε όσες αποφάσεις επιβολής προστίμου είχαν κοινοποιηθεί πριν την έκδοση του Ν. 2717/1999 και όριζαν διαφορετικές προθεσμίες από τις εξήντα ημέρες για άσκηση προσφυγής δεν ισχύουν καθώς δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του άρθρου 285 του εν λόγω νόμου.

⁴⁸ Η δυνατότητα άσκησης διοικητικής προσφυγής προβλέπεται όπως αναφέρθηκε πάντοτε σε ειδικές διατάξεις νόμων. Πέραν των χρονικών προθεσμιών που προβλέπονται σε αυτές τις διατάξεις προκειμένου να ασκηθούν τα ένδικα βοηθήματα, τα διοικητικά όργανα ή Διοικητικές Αρχές ή Δικαστικές Αρχές ενώπιον των οποίων θα ασκηθούν είναι πολύ σημαντικό να αναγράφεται αν η άσκηση προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης όπως θα πρέπει σαφέστατα να ορίζεται στις οικείες διατάξεις. Για παράδειγμα στο άρθρο 4 παραγρ. 3 του Π.Δ. 542/1984 ορίζεται ότι η προσφυγή ενώπιον του Υπουργού αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης κάτι το οποίο προβλέπεται και στο άρθρο 3 παραγρ. 4 και 6 του Π.Δ. 229/95 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει όπου η άσκηση της προσφυγής αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης πλην της περίπτωσης έκδοσης υπεράριθμων εισιτηρίων επιβατών ή αποδείξεων μεταφοράς οχημάτων.

⁴⁹ Βλ. Δαγτόγλου Π., ό.π., σ. 368 κ.ε., Κόρσος Δ., ό.π., σ. 435 κ.ε., Παπαχατζής Γ., Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού δικαίου, έκδοση έβδομη, Αθήνα, 1991, σ. 728 κ.ε..

⁵⁰ Βλ. άρθρο 30 Κ.Δ.Δ..

⁵¹ ΣτΕ 5686/1996.

⁵² Βλ. π.χ. άρθρο 45 του Κ.Δ.Ν.Δ..

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 63 παραγρ. 3 του Κ.Δ.Δ. στις περιπτώσεις που από το νόμο προβλέπεται κατά της πράξης ή παράλειψης διοικητική προσφυγή, η οποία ασκείται μέσα σε ορισμένη προθεσμία, ενώπιον του ίδιου ή ιεραρχικώς προϊσταμένου ή άλλου ειδικώς κατεστημένου οργάνου και συνεπάγεται τον έλεγχο της πράξης ή της παράλειψης κατά το νόμο και την ουσία (ενδικοφανής προσφυγή)⁵³, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά της πράξης που εκδίδεται για την ενδικοφανή προσφυγή.

Αν κατά της πράξης ή της παράλειψης προβλέπονται από το νόμο περισσότερες από μία διαδοχικές ενδικοφανείς προσφυγές, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται παραδεκτώς μόνο κατά της πράξης που εκδίδεται για την τελευταία ενδικοφανή προσφυγή. Το κατά τις προηγούμενες περιόδους απαράδεκτο του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής κατά πράξης ή παράλειψης κατά της οποίας προβλέπεται από το νόμο ή άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής, δεν ισχύει αν η αρμόδια διοικητική αρχή παρέλειψε να ενημερώσει πλήρως, κατά οποιονδήποτε τρόπο τον ενδιαφερόμενο, τόσο για την υποχρέωση όσο και για τους όρους άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής. Σε περίπτωση που παρέλθει η προθεσμία που τάσσει τυχόν ο ειδικός νόμος προς έκδοση απόφασης για την ενδικοφανή προσφυγή ή σε περίπτωση που δεν τάσσεται τέτοια προθεσμία, αν παρέλθει άπρακτο το τρίμηνο από την άσκησή της, το ένδικο βοήθημα της προσφυγής ασκείται κατά της τεκμαιρόμενης από την πάροδο της προθεσμίας απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής.

Η προσφυγή ασκείται παραδεκτώς και πριν από την συντέλεση της παράλειψης ή της τεκμαιρόμενης απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής, εφόσον αυτή έχει επέλθει κατά την πρώτη συζήτηση του ένδικου βοηθήματος της προσφυγής.

Το Διοικητικό Πρωτοδικείο μετά την κατάθεση στη γραμματεία του της προσφυγής διαβιβάζει αντίγραφο της στη Λιμενική Αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιβολής προστίμου και ζητά την αποστολή του φακέλου της υπόθεσης καθώς και τις απόψεις της επί του περιεχομένου της προσφυγής (άρθρο 129 του Κ.Δ.Δ.). Ο φάκελος διαβιβάζεται στο Δικαστήριο τουλάχιστον είκοσι ημέρες πριν από τη δικάσιμο και περιέχει όλα τα έγγραφα και στοιχεία που είναι απαραίτητα για να μορφώσει άποψη το Δικαστήριο επί της συγκεκριμένης υπόθεσης. Όταν ορισθεί δικάσιμος ενημερώνεται το Υπουργείο Οικονομίας/ Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για να εξουσιοδοτήσει το Δικαστικό Γραφείο να παραστεί στη δίκη ως εκπρόσωπος του (δικηγόρος του δημοσίου) και να υπερασπίσει με κάθε νόμιμο τρόπο τα συμφέροντα του δημοσίου.

Ο προϊστάμενος της Λιμενικής Αρχής που εξέδωσε την απόφαση επιβολής προστίμου, παρίσταται ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου όταν το

επιβληθέν ποσό δεν υπερβαίνει το ισόποσο των 500.000 δρχ σε Ευρώ και όταν η προσφυγή εκδικάζεται από διοικητικό δικαστήριο που εδρεύει στην περιοχή δικαιοδοσίας του. Σε κάθε άλλη περίπτωση παρίσταται δικηγόρος του Ελληνικού δημοσίου.

Όταν η απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου επί της προσφυγής καταστεί αμετάκλητη και εφόσον το πρόστιμο ακυρωθεί ή μειωθεί η Λιμενική αρχή διαβιβάζει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. αντίγραφο της απόφασης του δικαστηρίου και Τετραπλότυπο Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης (Τ.Α.Φ.Ε.).

Η άσκηση προσφυγών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 και δη τα άρθρα 24 έως 27 προβλέπονται επίσης και για την παραβίαση των διατάξεων των Γενικών και Ειδικών Κανονισμών Λιμένα που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 157 του Κ.Δ.Ν.Δ.⁵⁴ όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Συγκεκριμένα και σύμφωνα με την αριθ. Γν ΝΣΚ 132/2002 ο διοικούμενος έχει και στην περίπτωση αυτή δικαίωμα διοικητικής προσφυγής είτε με την μορφή της αιτήσεως θεραπείας είτε με την μορφή της ιεραρχικής προσφυγής.

Μετά την άσκηση ιεραρχικών ενδικοφανών προσφυγών ο έχων έννομο συμφέρον και σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2717/1999 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δύναται να ασκήσει προσφυγή επί των πράξεων των ιεραρχικών οργάνων ενώπιον των Δικαστηρίων της Διοικητικής Δικαιοσύνης.

Για το αν η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα επί της είσπραξης του προστίμου στην περίπτωση που υποβάλλονται προσφυγές σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 25 του Ν. 2690/1999 υπάρχει πρόβλεψη στο άρθρο 26 του ίδιου νόμου. Στην περίπτωση που έχει υποβληθεί ενδικοφανής προσφυγή σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις του Κ.Δ.Ν.Δ. (π.χ. άρθρο 45) για το αν θα καταβληθεί ή όχι το πρόστιμο ορίζεται από τις εκάστοτε κατά

⁵⁴ Σε ότι αφορά το εν λόγω άρθρο η παραγρ. 2 αυτού θεωρείται κατηρημένη μετά την έκδοση διαδοχικά των Ν. 1406/1983, Ν.2690/1999 και Ν.2717/1999. Αξιοσημείωτη είναι η αριθ. 8577/86 απόφαση του ΤρΔΠρΑθ. Συγκεκριμένα η εν λόγω Δικαστική Αρχή αποφάνθηκε ότι η πράξη της Λιμενικής Αρχής με την οποία επιβάλλεται πρόστιμο για παράβαση (μόνο αστυνομικής) διάταξης που περιέχεται σε κανονισμό λιμένα και όχι άλλης διάταξης διοικητικού νόμου, αποτελεί άσκηση ποινικής λειτουργίας και όχι ενεργού διοίκησης. Για το λόγο αυτό, η διάταξη του άρθρου 157 παραγρ. 2 του Ν.Δ. 187/1973 η οποία προβλέπει σε περίπτωση αμφισβήτησης της προαναφερόμενης παράβασης την παραπομπή της υπόθεσης στο Ειρηνοδικείο και ήδη μετά το Ν. 1406/1983 την άσκηση προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, είναι αντίθετη στη διάταξη του άρθρου 96 παραγρ. 2 του Σ. Και αυτό γιατί η διάταξη αυτή προβλέπει εναντίον της πράξης του αστυνομικού οργάνου την άσκηση έφεσης ενώπιον του αρμόδιου ποινικού δικαστηρίου. Επίσης κατηρημένη είναι και η παραγρ. 7 μετά την έκδοση του Ν. 743/77 όπως αυτός κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο με το Π.Δ. 55/1998.

⁵³ Βλ. π.χ. άρθρο 45 του Κ.Δ.Ν.Δ..

περίπτωση διατάξεις. Για την άσκηση προσφυγής ενώπιον των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων ισχύουν τα οριζόμενα στο Ν. 2717/1999 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Η αρμοδιότητα εκδίκασης των προσφυγών από τις Κεντρικές Υπηρεσίες του Λιμενικού Σώματος καθορίζεται από τις διατάξεις της αριθ. 1141.1/04/14-07-2011 ΥΑ (Β' 1611).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το μέτρο της απαγόρευσης του απόπλου δρα είτε προληπτικά, είτε κατασταλτικά. Στην πρώτη περίπτωση, αποσκοπεί στο να εμποδίσει τον πλοίαρχο και το πλήρωμα του πλοίου να διαπράξει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στη δεύτερη περίπτωση η απαγόρευση του απόπλου επιβάλλεται ως μέτρο που αποσκοπεί στην είσπραξη του προστίμου. Είναι ευνόητο ότι στην πρώτη περίπτωση προλαμβάνει την ρύπανση όταν επιδιώκει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση όταν το διοικητικό μέτρο της απαγόρευσης του απόπλου επιβάλλεται ως μέσον εξασφάλισης απαίτησης δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία του πλοίου ως οικονομικής μονάδας.

Η πιο πάνω αντίληψη, δηλαδή της αναγνώρισης από το νομοθέτη ότι η απαγόρευση του απόπλου του πλοίου δημιουργεί προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του, επιρρώνεται τόσο με την κατάθεση εγγυητικής επιστολής από τον υπόχρεο ώστε να μπορέσει το πλοίο να συνεχίσει τον πλου, όσο και με τη δυνατότητα που παρέχεται στον υπουργό να επιτρέπει για συγκεκριμένους ή άλλους λόγους τη συνέχιση των πλόων του πλοίου. Τονίζεται ότι ο υπουργός δεν έχει μεταβιβάσει την αρμοδιότητα αυτή σε κατώτερα υφιστάμενα κλιμάκια, προκειμένου να καταστεί πιο ευέλικτη η άσκηση διοίκησης από τις Υπηρεσίες ή και τις Λιμενικές Αρχές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Με την εφαρμογή του Κ.Ε.Δ.Ε., διασφαλίζονται τα συμφέροντα του δημοσίου σε κάθε περίπτωση. Πιστεύω όπως ήδη έχω αναφέρει ότι το συγκεκριμένο μέτρο πρέπει να επιβάλλεται μόνο σε περίπτωση παράβασης ουσιωδών διατάξεων της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, π.χ. δεν φέρει τα προβλεπόμενα πιστοποιητικά, δεν παρέδωσε τα κατάλοιπα του σε ευκολίες υποδοχής κ.λπ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[1] Γρηγορίου Π., *Η εναρμόνιση της κοινοτικής πολιτικής προστασίας του θαλασσιού περιβάλλοντος με τις μεταλλαγές της κοινοτικής έννομης τάξης*, στο συλλογικό τόμο του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών, Το Αιγαίο Πέλαγος και το Νέο Δίκαιο της Θάλασσας, Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1996, σ.σ. 315-334.

[2] Δαγτόγλου Π., *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα – Κομοτηνή, Πέμπτη Έκδοση, Αντ. Σάκκουλας, 2004.

[3] Δεληκωστόπουλος Στ., *Ερμηνεία κώδικα διοικητικής δικονομίας: άρθρα 1-230 όπως τροποποιήθηκε από τον Ν 3659/2008, "Δίκαιο και Οικονομία"*, Π. Σάκκουλα, Αθήνα, 2008.

[4] Korontzis Tr., «*The role of the Hellenic Coast Guard in the Hellenic internal security and in combating the phenomenon of organized crime*», International Review of Social Sciences and Humanities, Vol. 3, issue 1, April 2012, p.p. 210-227.

[5] Κοροντζή Τρ., «*Το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ως αυτόνομος διοικητικός κυβερνητικός θεσμός κατά την περίοδο 1971-2016*», σ.231, εκδ. BOOKSTARS, Αθήνα, 2016, ISBN: 978-960-571-198-6.

[6] Κοροντζή Τρ. «*Ο θεσμικός ρόλος του Λιμενικού Σώματος*», σ.411, εκδ. BOOKSTARS, Αθήνα, 2017, ISBN: 978-960-571-266-2.

[7] Κοροντζή Τρ. *Έννοια περιβαλλοντικού κινδύνου*, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 44, Ιούλιος-Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2007, σ.σ. 85-97.

[8] Κοροντζής Τρ., *Τρωτότητα κοινωνικών ομάδων υπό καθεστώς περιβαλλοντικής πίεσης*, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 45, Ιανουάριος – Φεβρουάριος – Μάρτιος 2008, σ.σ. 60-74.

[9] Korontzis Tr., *The Hellenic Ministry of Mercantile Marine, As an Autonomous Administrative Governmental Institution in the Period 1971-2011. A Descriptive and Critical Approach*, International Journal of Business and Social Science, Vol. 3 No. 8 [Special Issue - April 2012], 2012, pp 61-75.

[10] Korontzis Tr., *Penal, disciplinary and civil responsibility of the Hellenic Coast Guard personnel*, International Journal of Humanities and Social Science, Vol. 2, issue 9, May 2012, p.p.174-185.

[11] Korontzis Tr., *International and National legal framework for maritime environment protection in the Hellenic legal order*, International Law Research, Vol.1, No. 1, November 2012, p.p. 73-87 (doi:10.5539/ilr.v1n1p73).

[12] Korontzis Tr., *Implementation of penal jurisdiction in merchant vessels and warships in the Hellenic legal order*, International Journal of Business and Social Science, Vol. 3, issue 17, August 2012, p.p. 140-154.

[13] Korontzis Tr., *The prohibition of vessels departure for reasons concerning the ensuring of public and private interests in the Hellenic legal order*, International Journal of Humanities and Social Science, Vol. 2, issue 11, June 2012, p.p. 183-191.

[14] Korontzis Tr., *Public order and security institutions competences which determine the working action framework of their officials. The case of Hellenic Coast Guard personnel*, Journal of Law and Politics, Vol. 5, No. 4, December 2012, p.p. 50-68 (doi:10.5539/jpl.v5n4p50).

[15] Κοροντζή Τρ., *Προστασία θαλασσιού περιβάλλοντος. Ο ρόλος του Λιμενικού Σώματος*, Διοικητική Ενημέρωση, τεύχος 51, Ιούλιος-Αύγουστος – Σεπτέμβριος 2009, σ.σ. 77-90.

[16] Κόρσος Δ., *Διοικητικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Τρίτη Έκδοση*, Αθήνα – Κομοτηνή, Αντ. Σάκκουλα, 2005.

[17] Παπαχατζής Γ., *Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου, έκδοση έβδομη*, Αθήνα, 1991.

[18] Παναγοπούλου Μαρία – Ελένη, *Οι προσφυγές κατά πράξεων της Διοίκησης ενώπιον των Διοικητικών Αρχών*, Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2000.

[19] Ρέμελης Κ., *Οι άτυπες διοικητικές προσφυγές: Συνταγματική θεμελίωση, προϋποθέσεις άσκησης, έκταση ελέγχου*, Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1987.

[20] Σαμιώτης Γ., *Η εξέλιξη της διεθνούς νομικής προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος και οι σύγχρονες προοπτικές*, στο Η εναρμόνιση της κοινοτικής πολιτικής προστασίας του θαλασσίου περιβάλλοντος με τις μεταλλαγές της κοινοτικής έννομης τάξης, στο συλλογικό τόμο του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών, Το Αιγαίο Πέλαγος και το Νέο Δίκαιο της Θάλασσας, Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1996, σ.σ. 271-290.

[21] Σπηλιωτόπουλος Ε., *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, II, Δωδέκατη έκδοση, Αν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2006, σ.σ. 27-34.

[22] *Σύνταγμα της Ελλάδας*, Βουλή των Ελλήνων, Ιανουάριος 2005.

[23] Τάχος Α., *Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε)*, Τρίτη Έκδοση – Νέα, Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2006.

[24] Τσάλτας Γρ., *Το διεθνές καθεστώς των θαλασσών και των ωκεανών, διεθνής πολιτική, διεθνές δίκαιο, διεθνής οργάνωση*, Τόμος Δεύτερος, Ι. Σίδερης, Αθήνα, 2003.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η αναφερόμενη στο κείμενο και τις παραπομπές